

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Kraakmantuinen

projectnummer: P000047

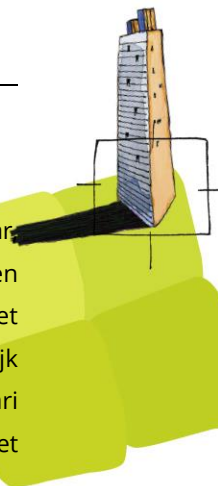
Onderwerp: Beknopte natuurtoets Kraakmantuinen

Datum: 02-03-2021

Inleiding

KADER

In verband met het voornemen om nieuwe woningen te bouwen aan de Kraakmantuinen in Alkmaar wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een beknopte natuurtoets uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 4 februari 2021 bezocht door een ecoloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, circa 6 °C, droog en een matige wind.

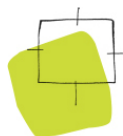

PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt ten noorden van de Kraakmantuinen in Alkmaar (figuur 1). Het wordt in het zuiden begrensd door de straat Kraakmantuinen en door woonerven in het noorden, oosten en westen. Het plangebied bestaat uit een bedrijfsterrein met bebouwing. Aanwezige bebouwing betreft een grote werkruimte aan de noordzijde (1), opslagplaatsen aan de zuid- en westzijde (2-5, 7 en 8), een fietsenstalling aan de zuidwestzijde (6) en de huidige bebouwing aan de Akerslaan 1 en 3.

De werkruimte is opgebouwd uit hout met een golfplaten dak van asbest (1). De opslagplaatsen zijn alle opgetrokken uit hout met damwand- of golfplaten daken (2-5). Deze daken van opslagplaatsen 2-4 zijn aan de binnenzijde niet afgetimmerd, dus hier zijn geen afgesloten ruimtes aanwezig. Een deel van opslagplaats 5 is aan de binnenzijde wel afgetimmerd en betreft een plat dak. De fietsenstalling is eveneens opgetrokken uit hout met een plat damwandplaten dak. Opslagplaats 7 is opgetrokken uit gestucte muren met een plat damwandplaten dak. Opslagplaats 8 bestaat uit twee verdiepingen en is opgetrokken uit bakstenen en heeft een steil dak van asbest golfplaten. De bebouwing aan de Akerslaan 1 en 3 bestaat uit baksteen met een pannendak. Opgaande begroeiing is enkel aanwezig in de vorm van klimop tegen de zuidgevels van de opslagplaatsen (2-5) en tegen een hek langs de zuidzijde van het terrein. Verharding is aanwezig rondom en tussen de bebouwing. Verder is geen permanent oppervlaktewater aanwezig.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

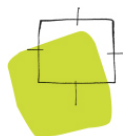
De plannen bestaan uit de bouw van zes nieuwe woningen. Hiervoor wordt alle aanwezige bebouwing gesloopt, vegetatie verwijderd en wordt grond vergraven. Verder wordt de bebouwing aan de Akerslaan 1 en 3 intern verbouwd. Hiervoor worden enkel werkzaamheden aan de binnenzijde van het gebouw uitgevoerd. De gevels en het dak blijven volledig behouden.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). 1: de grote werkruimte, 2-5: opslagplaatsen, 6: fietsenstalling en 7-8: opslagplaatsen. Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Foto's 1 en 2. Impressie van het plangebied op 4 februari 2021. Links de binnenzijde van opslagplaats 8 op de eerste verdieping. Rechts het aanzicht op de zuidwestzijde van het plangebied met één van de opslagplaatsen en de fietsenstalling aan de rechterzijde.

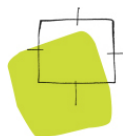
Foto's 3-6. Linksboven het aanzicht op de oostzijde van het plangebied vanuit het westen met aan de linkerzijde de werkruimte. Rechtsboven de binnenzijde van opslagplaats 2. Linksonder de kopse kant van de werkruimte. Rechtsonder de zuidzijde van de opslagplaatsen met klimop vanuit het zuiden.

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de gegevens van de laatste 5 jaar in de Nationale Database Flora en Fauna ² (© NDFF 2 maart 2021 10:30:10) blijkt dat binnen een straal van nul tot twee kilometer rond het plangebied diverse beschermde dier- en plantensoorten aanwezig zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën, een dagvlinder (grote vos) en enkele vaatplanten.

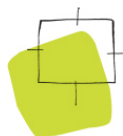
Het plangebied is vrijwel volledig verhard. Langs de zuidzijde van het terrein is klimop aanwezig die tegen de wanden van de bebouwing groeit. Verder staat langs de zuidzijde een hek dat volledig begroeid is met klimop. In de groene strook langs de zuidzijde zijn algemene planten- en grassoorten, zoals Engels raaigras, madeliefje en paardenbloem aangetroffen. Deze soorten duiden op voedselrijke omstandigheden.

De beschermde plantensoorten grote leeuwenklauw en stofzaad zijn bekend uit de directe omgeving van het plangebied. Geschikt habitat voor stofzaad, zoals donkere loof- en naaldbossen of duinen, is niet in het plangebied aanwezig. Ook geschikt habitat voor grote leeuwenklauw, zoals graanakkers of braakliggende grond, is niet aanwezig. Gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom zijn deze en andere beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

Huismus en gierzwaluw zijn bekend uit de omgeving van het plangebied (NDFF). Tijdens het veldbezoek, welke plaatsvond buiten de onderzoeksperiode van huismus, maar al wel in de actieve periode, zijn geen huismussen gezien of gehoord in het plangebied of de omgeving. Onder het golfplaten dak van de werkruimte zijn geschikte openingen aanwezig die leiden naar afgesloten ruimtes die geschikt zijn voor huismus om een nest in te maken. In deze werkruimte wordt echter bijna elke dag gebruik gemaakt van meerdere machines die veel geluid maken, wat verstorend werkt op huismussen of ander broedvogels. Hierdoor worden geen huismussen broedend verwacht in het dak van de werkruimte of elders op het terrein. De daken van de overige gebouwen zijn plat, erg steil of onder de daken zijn geen afgesloten ruimtes aanwezig, waardoor de aanwezigheid van nesten van huismus in deze gebouwen eveneens kan worden uitgesloten. Gezien de verstoring op het terrein is de klimop langs de zuidzijde van het terrein niet geschikt als rustplaats van huismussen. Geschikte openingen voor gierzwaluw, zoals nokpannen met hier achter afgesloten ruimtes, zijn in de te slopen bebouwing niet aanwezig.

Het pannendak van de bebouwing aan de Akerslaan 1 en 3 is wel geschikt voor huismus en gierzwaluw om een nest onder te maken. Hierin zijn namelijk openingen aanwezig ter hoogte van de dakgoot en onder de nok- en kantpannen.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

Het plangebied zal door de inrichting en het gebruik enkel marginaal geschikt foerageergebied zijn van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismussen die in de omgeving van het plangebied broeden (NDFF). Gezien de verstoring op het terrein, worden echter maar erg kleine aantallen van huismus verwacht. Verder kunnen in de klimop die tegen de zuidgevels van de opslagplaatsen groeit, algemene vogelsoorten, zoals merel of winterkoning broeden. Gezien de verstoring op het terrein worden hooguit kleine aantallen algemene vogelsoorten broedend verwacht. Nesten van algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

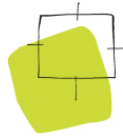
Het dak van de bebouwing aan de Akerslaan 1 en 3 is geschikt voor vleermuizen om een verblijfplaats in te hebben. Onder de kantpannen en nokpannen van het dak zijn openingen aanwezig waardoor vleermuizen aan de binnenzijde van het dak kunnen komen.

Vleermuizen kunnen in potentie de smalle openingen tussen het golfplaten dak en het overstek van het dak aan de kopse kant van de werkruimte gebruiken om bij de binnenzijde van het dak te komen. Dit dak warmt echter snel op en koelt snel af doordat het van golfplaten gemaakt is, waardoor hier geen optimaal microklimaat voor vleermuizen aanwezig is. Aan de gevels van de werkruimte zijn meerdere lampen aanwezig die het gehele terrein verlichten. De openingen in de werkruimte zijn direct boven de verlichting aan de kopse kant van het gebouw aanwezig. Gezien de verlichting van het volledige terrein en van de invliegopeningen en de suboptimale klimatologische omstandigheden onder het dak, zijn geen vleermuizen te verwachten in de werkruimte. In de overige daken zijn geen afgesloten ruimtes aanwezig die geschikt kunnen zijn voor vleermuizen. Ook is alle aanwezige gevelbetimmering netjes afgewerkt waardoor geen openingen of ruimtes aanwezig zijn die geschikt zijn voor vleermuizen. De aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing op het terrein kan dus worden uitgesloten.

Het plangebied zal, gezien de aanwezige verlichting, maar een klein onderdeel vormen van het foerageergebied van soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis, die uit de directe omgeving van het plangebied bekend zijn en in bebouwd gebied foerageren (NDFF). In het plangebied zijn geen opgaande groenstroken of brede watergangen aanwezig die een onderdeel kunnen zijn van een essentiële vliegroute van vleermuizen.

Het kleine gedeelte groen langs de zuidzijde van het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten huisspitsmuis en egel (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Noord-Holland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en boomarter bekend (NDFF). Geschikt leefgebied voor wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter, zoals houtstapels of takkenrillen om nesten in te bouwen zijn niet aanwezig in het plangebied. Ook zijn in de bebouwing geen openingen aanwezig die naar geschikte afgesloten

ruimtes voor steenmarter leiden. Tijdens het veldbezoek zijn geen prooiresten of latrines gevonden die duiden op de aanwezigheid van bovengenoemde soorten. Verder zijn geen lijnvormige elementen aanwezig met voldoende dekking waar wezel, hermelijn en bunzing zich langs kunnen verplaatsen. Op basis van de afwezigheid van geschikt leefgebied is de aanwezigheid van wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter uit te sluiten. Bomen met geschikte holtes voor boomarter zijn eveneens niet aanwezig in het plangebied. Boomarter wordt dan ook niet in het plangebied verwacht.

De groene rand langs de zuidzijde van het plangebied vormt hooguit marginaal geschikt landbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad en bruine kikker (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Noord-Holland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Uit de omgeving van het plangebied is zijn de niet-vrijgestelde alpenwatersalamander en rugstreeppad bekend (NDFF). Geschikt voortplantingswater voor deze soorten is niet aanwezig in het plangebied. Geschikt landbiotoop, zoals kale bodem met vergraafbare grond voor rugstreeppad, is eveneens niet aanwezig in het plangebied. Deze en andere niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn door het ontbreken van voortplantingswater, de aanwezigheid van het vrijwel volledig verharde terrein en/of waarnemingen uit de omgeving niet te verwachten in het plangebied.

Grote vos is bekend uit de directe omgeving van het plangebied (NDFF). Gezien de afwezigheid van geschikt leefgebied voor deze soort, zoals bosranden of bomenrijen, is deze soort niet in het plangebied te verwachten.

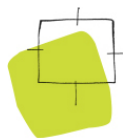
Overige beschermde soorten uit de soortgroepen vissen en reptielen zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van beschermde vissen en reptielen worden uitgesloten.

TOETSING

Als gevolg van de sloop van de bebouwing in het gebied gaan geen jaarrond beschermde nesten van vogels verloren.

In het dak van de bebouwing aan de Akerslaan 1 en 3 kunnen jaarrond beschermde nest- en/of verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw en vleermuizen aanwezig zijn. Aangezien dit gebouw alleen intern wordt verbouwd en geen werkzaamheden aan de gevels of het dak worden verricht, gaan geen jaarrond beschermde nest- of verblijfplaatsen van bovengenoemde soorten verloren. Wanneer toch blijkt dat werkzaamheden aan het dak worden verricht, is nader onderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen nodig. Op basis van dit nader onderzoek wordt bepaald of een ontheffing voor de Wnb nodig is voor de start van de werkzaamheden.

Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor de kleine aantallen van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus. In de directe omgeving van het plangebied is

in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten treden niet op.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van algemene vogelsoorten worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de sloop van de bebouwing gaan geen vleermuisverblijfplaatsen verloren. In de bebouwing zijn geen geschikte openingen of ruimtes aanwezig waar vleermuizen een verblijfplaats in kunnen hebben aangezien eventuele openingen en het terrein volledig belicht worden.

Het plangebied zal naar verwachting na de bouw van de woningen niet ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die in bebouwd gebied foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen treden niet op.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Noord-Holland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedenbescherming

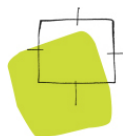
Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN – de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland, dat

voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN is voor Noord-Holland uitgewerkt in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening.

BIJZONDER PROVINCIAAL LANDSCHAP

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid (omgevingsverordening NH2020) wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bijzonder provinciaal landschap (BPL). Dat zijn gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn én niet vallen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland.

INVENTARISATIE

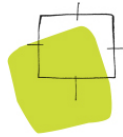
Het plangebied ligt op circa 5,5 kilometer ten oosten van het dichtstbijzijnde, in kader van de Wnb beschermde, Natura 2000-gebied 'Noordhollands Duinreservaat'. Ten zuiden van het plangebied ligt een NNN-gebied op circa 1,2 kilometer afstand. Circa 1,2 kilometer ten zuiden van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde BPL-gebied 'Noord-Kennemerland'.

TOETSING

Het plangebied ligt op relatief grote afstand van het Natura 2000-gebied 'Noordhollands Duinreservaat'. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten mogelijk door externe werking. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Er kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of tijdens de aanleg- en gebruiksfase al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden.

Het NNN of BPL in Noord-Holland kent geen externe werking. Door de uitvoering van de plannen gaat geen NNN of BPL verloren, waardoor negatieve effecten op deze gebieden kunnen worden uitgesloten.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom. In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig.

Conclusie

Voor een toetsing aan de soortenbescherming van de Wnb is op basis van het uitgevoerde veldbezoek (d.d. 4 februari 2021) en het raadplegen van bronnen, gelet op de aard van het plan, een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan. Nader onderzoek naar beschermde soorten is niet nodig. Wel moet bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Wanneer blijkt dat werkzaamheden aan het dak van de bebouwing aan de Akerslaan worden verricht, is nader onderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen nodig. Op basis van dit nader onderzoek kan vervolgens worden bepaald of een ontheffing van de Wnb noodzakelijk is.

Voor een toetsing aan de gebiedsbescherming van de Wnb is op basis van het uitgevoerde veldbezoek een onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Op basis van de stikstofberekening kan worden bepaald of een vergunning van de Wnb nodig is voor uitvoering van het plan. Een nadere analyse van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. De ontwikkeling is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening.